Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра агротехнологій та ґрунтознавства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента

НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА З ЗЕМЛЕРОБСТВА

Реалізується в межах освітньої програми

АГРОНОМІЯ

за спеціальністю 201 «Агрономія»
(шифр, назва)

на першому рівні вищої освіти (бакалаврський)

Суми - 2025

Розробники:

Юрій МІЩЕНКО, д. с.-г. н., професор кафедри агротехнологій та ґрунтознавства

Ігор МАСИК, к. с.-г. н., доцент кафедри агротехнологій та ґрунтознавства

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри агротехнологій та ґрунтознавства	Протокол №24 від 16.06.2025	
	Завідувач кафедри	Володимир ТРОЦЕНКО

Погоджено:

Гарант освітньої програми Віктор ОНИЧКО

В. п. декана факультету агротехнологій та природокористування Ольга БАКУМЕНКО

Рецензія на робочу програму надана (додається) Олена Закурченко

Методист відділу якості освіти, ліцензування та акредитації (Надія Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 01.07. 2025 р.

© СНАУ, 2025 рік

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми
			Троценко В. І.	ОничкоВ.І.

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Практика з землеробстваа							
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування /агротехнологій та ґрунтознавства							
3.	Статус ОК	Обов’язковий							
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК	Агрономія/201 – Агрономія							
5.	ОК може бути запропонований для (*для вибіркових ОК)*	-							
6.	Рівень НРК	1 рівень							
7.	Семестр та тривалість вивчення	6 семестр, 1 тиждень АГР, 4 семестр, 1 тиждень АГР с.т. 3,							
8.	Кількість кредитів ЄКТС	АГР - 3,0 АГР с.т. 3, - 3,0							
9.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття)						Самостійна робота	
		Лекційні		Практичні		Лабораторні			
		денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.	денна	заоч.
		10		14	-	-		66	
10.	Вид контролю	Іспит							
11.	Мова навчання	Українська							
12.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Міщенко Юрій Григорович							
13.	Контактна інформація	Професор кафедри агротехнологій та ґрунтознавства кабінет 203а корпусу факультету агротехнологій та природокористування ел. адреса: yrmis@ukr.net Профайл викладача - https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zemlerobstva-gruntoznavstva-ta-agroximi%d1%97/sklad-kafedri/mishhenko-yurij-grigorovich/ Консультації: очна - щовівторка 14^{00}-15^{00}; онлайн через Zoom, Viber - щосереди з 15.00 до 16.00							
13.1	База проведення практики	Дослідні поля СНАУ, лабораторія землеробства та агрохімії СНАУ, аудиторний фонд СНАУ							
14	Загальний опис освітнього компонента	Сільськогосподарські культури потребують створення оптимальних умов для формування високих врожаїв. За несприятливих агрофізичних, агрохімічних та біологічних властивостей ґрунту втратиурожаю можуть сягати більше половини потенційно можливого рівня врожаю. Дисципліна «Землеробство» вивчає фактори життя рослин та методи їх регулювання шляхом раціонального поєднання чергування культур, обробітку ґрунту та захисту посівів. Дані елементи агротехнології є актуальними як в органічному так і традиційному агровиробництві.							
15	Мета освітнього компонента	Метою вивчення навчальної дисципліни є формування компетентностей у здобувачів вищої освіти системи знань про наукові основи землеробства, сучасні екологічно безпечні та економічно доцільні заходи захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, проектування раціональних сівозмін, системи ресурсозберігаючого обробітку ґрунту та протиерозійні							

		заходи, особливості ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного (органічного) землеробства. - Завдання: вивчити фактори життя рослин, основні закони землеробства, агробіологічні особливості бур'янів, знати вимоги культур до попередників та особливостей обробітку ґрунту. - У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен: ***Знати*: -** наукові основи та закони землеробства; - фактори життя рослин та методи регулювання їх у землеробстві; - показники родючості ґрунту, їх регулювання та шляхи відтворення родючості ґрунту; - наукові основи сівозмін, принципи їх проектування та освоєння; - наукові основи, заходи, способи та системи обробітку ґрунту; - агротехнічні вимоги до сівби сільськогосподарських культур і заходи догляду за посівами; - види ерозії та дефляцію ґрунту і заходи щодо їх запобігання; ***Вміти***: - використовувати закони землеробства у виробництві; - визначати та регулювати основні агрофізичні показники родючості ґрунту; - визначати видовий склад бур'янів, планувати і здійснювати систему заходів захисту сільськогосподарських культур від них; - розробляти структуру посівних площ, складати схеми сівозмін та впроваджувати їх у виробництво; - розробляти інформаційно-логічні моделі забур'яненості поля та обробітку грунту під окремі сільськогосподарські культури в різних ґрунтово-кліматичних умовах; - планувати і проводити заходи і системи ресурсозберігаючого і ґрунтозахисного обробітку ґрунту, агротехнічні заходи щодо сівби і догляду за посівами сільськогосподарських культур; - здійснювати агротехнічні заходи захисту ґрунту від ерозії; - розробляти та впроваджувати основні ланки адаптивних систем землеробства, в тім числі і для конкретного господарства.
16	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	**Пререквізити:** Грунтознавство, Агрометеорологія, Агрохімія, Ботаніка, Хімія, Механізація, Фізіологія рослин. **Постреквізити:** Рослинництво, Селекція та насінництво, Кормовиробництво та луківництво, Система застосування добрив, Адаптивні системи землеробства, Екологічні проблеми землеробства, Економіка виробничих процесів у рослинництві, Виробнича практика, Атестація (виконання і захист Кваліфікаційної роботи та атестаційний іспит).
17	Політика академічної доброчесності	**Академічна доброчесність** у СНАУ регулюється низкою нормативних документів, які розміщені на офіційному сайті ЗВО https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/. Ці документи визначають академічну доброчесність та містить вказівки щодо процедури, якої слід дотримуватися, коли учасник освітнього процесу порушив академічну доброчесність. Такі дії, як плагіат, видавання себе за іншу особу, шахрайство, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат, обман, необ'єктивне оцінювання вважаються прямим порушенням академічної доброчесності та спричинять суворі покарання: − повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); − повторне проходження навчального курсу;

		– попередження; – винесення догани; – відрахування з університету (ст. 48 Закону України «Про освіту»). **Політика курсу** Студенту рекомендовано не пропускати заняття, мати відповідний зовнішній вигляд, старанно виконувати завдання, активнобрати участь у навчальному процесі. У разі відсутності через хворобу надати відповідну довідку. Пропущені заняття відпрацьовувати у визначений час за попередньою домовленістю з викладачем. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем навчальної дисципліни. Обов'язковою вимогою є дотримання норм академічної доброчесності. Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови: – не пропускати навчальні заняття, не запізнюватись; – активнобрати участь у навчальному процесі; – своєчасно виконувати навчальні завдання; – осмислювати, аналізувати, розуміти навчальний матеріал; – не відволікатися на сторонні справи під час занять; – з повагою ставитись до думки інших здобувачів вищої освіти; – не користуватися гаджетами під час занять без дозволу викладача; – приділяти достатню увагу самостійній роботі; – для нарахування додаткових балів та підвищення рейтингу з дисципліни здобувачі вищої освіти можуть брати участь у наукових конференціях, підготувати наукову статтю тощо. Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоювання знань та набутих навичок на лекціях та практичних заняттях, що включає здатність здобувача вищої освіти засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, активність роботи на практичних заняттях, рівень знань за результатами опитування, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань. Сумарна кількість рейтингових балів за вивчення освітнього компонента за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного та підсумкового контролів. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів. Індивідуальні завдання, письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (15 % від загальної суми балів за конкретне заняття). Інклюзивність навчального процесу для осіб з особливими потребами застосовується з урахуванням їхніх можливостей та потреб (дистанційне навчання в системі Moodle тощо).
18	Ключові слова	Сільське господарство, землеробство, родючість грунту, бур'яни, сівозміна, обробіток грунту, система землеробства
19	Посилання на курс у системі Moodle	https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=807

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК:	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП)					Як оцінюється РНД
	ПРН 4	**ПРН 9**	**ПРН 10**	**ПРН 11**	**ПРН 17**	
ДРН 1. Розуміти, порівнювати та оцінювати закони землеробства та фактори життя рослин.	+					Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь. Письмовий екзамен. Невеликі тести (до 5 хв.). Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 2. Володіти на операційному рівні методами визначення та регулювання основних агрофізичних показників родючості ґрунту, методів монторингу забур'яненості, складання сівозмін, розробки систем обробітку грунту .		+				Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь. Письмовий екзамен. Невеликі тести (до 5 хв.). Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдан. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 3. Аналізувати, інтегрувати й удосконалювати заходи боротьби з бур'янами, структуру посівних площ, схеми сівозмін, системи обробітку грунту та впроваджувати їх у виробництво.			+			Доповідь з презентацією, підсумковий екзамен. Невеликі тести (до 5 хв.). Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань. Захист практичних робіт. Аналіз фахових текстів чи даних. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Усні презентації, самооцінювання та взаємооцінювання. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 4. Ініціювати оперативне та доцільне				+		Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація,

вирішення виробничих проблем щодо контролю забур'яненості, чергування культур, ефективності способів обробітку відповідно до зональних умов.						доповідь. Письмовий екзамен. Невеликі тести (до 5 хв.). Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Захист практичних робіт. Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань
ДРН 5. Вдосконалювати знання і навички з монітрингу забур'яненості, складання сівозмін та систем обробітку грунту для вирішення виробничих завдань,					+	Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. Презентація, доповідь. Письмовий екзамен. Невеликі тести (до 5 хв.). Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань.Обговорення обраних шляхів розв'язання проблеми, самооцінювання та взаємооцінювання. Оволодіння навичками і вміннями при спостереженні. Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМОПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл у межах загального бюджету часу								Рекомендована література
	Аудиторна робота						Самостійна робота		
	Лк		Пз		Лаб.				
	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	ден.	заоч.	
Тема 1. Ознайомлення з місцем проведення практики.	2		3				13		1-7, електронні ресурси
Тема 2. Агрофізичні властивості грунту	2		3				13		1-7, електронні ресурси
Тема 3. Вивчення стану забур'яненості посівів та складання карти забур'яненості	2		3				13		1-7, електронні ресурси
Тема 4. Розробка системи хімічних заходів боротьби з бур'янами.	2		3				13		1-7, електронні ресурси
Тема 5. Система обробітку грунту на полях сівозміни та агрономічна оцінка якості його проведення.	2		2				14		1-7, електронні ресурси
Всього	**10**		**14**				**66**		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	**Методи викладання** (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	**Кількість годин**	**Методи навчання** (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	**Кількість годин**
ДРН 1. Розуміти, порівнювати та оцінювати закони землеробства та фактори життя рослин.	**– словесні** (навчальна лекція, бесіда, розповідь, пояснення, навчальна дискусія); **-наочні** (демонстрація, ілюстрація, презентація); - **практичні** (вправа, дослід, практична робота); - за логікою викладу (індукція, дедукція); - **за рівнем пізнавальної активності** (пояснювально-ілюстративні, репродуктивні, проблемний виклад, частково-пошукові, дослідницькі); - **інтерактивних методів навчання** (інтерактивні технології колективно-групового та кооперативного навчання: загальне коло, мікрофон, незавершені ідеї, мозковий штурм, caseметод, робота в малих групах, діалог, синтез думок, спільний проект, пошук інформації, коло ідей); - **нетрадиційні методи навчання** (викладач як модератор, ігрове проектування).	1/2	Уважне читання конспектів і продумування проблемних питань лекцій, рішення завдань; - відвідування бібліотеки, робота з різноманітною літературою, ведення записів, конспектів; - обговорення навчального матеріалу з іншими студентами без участі викладача; - підготовка доповідей, повідомлень, реферату, презентацій; - виконання індивідуального завдання; використання ПК	
ДРН 2. Володіти на операційному рівні методами визначення та регулювання основних агрофізичних показників родючості ґрунту, методів монторингу забур’яненості, складання сівозмін, розробки систем обробітку грунту .		1/2		
ДРН 3. Аналізувати, інтегрувати й удосконалювати заходи боротьби з бур’янами, структуру посівних площ, схеми сівозмін, системи обробітку грунту та впроваджувати їх у виробництво.		1/2		
ДРН 4. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем щодо контролю забур’яненості, чергування культур, ефективності способів обробітку відповідно до зональних умов.		1/2		
ДРН 5. Вдосконалювати знання і навички з монітрингу забур’яненості, складання сівозмін та систем обробітку грунту для вирішення виробничих завдань,		2/2		
Всього		**10/14**		

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

При оцінюванні за освітнім компонентом використовується безперервне оцінювання – це поєднання сумативного та формативного оцінювання. Безперервне оцінювання застосовується з метою встановлення зворотного зв'язку зі студентами та сумативного оцінювання з фіксуванням оцінок. Обов'язковою умовою є, щоб метод оцінювання дозволяв перевірити, досягнуті чи ні встановлені результати навчання. Для цього і використовуються декілька методів одночасно.

5.1. Сумативне оцінювання

Сумативне оцінювання–підбиває підсумки навчальної діяльності студента у певний момент часу, зазвичай у кінці модулів (модуль1, модуль 2,модуль 3,модуль 4), СРС, атестація та іспит. Сумативне оцінювання можна описати, як оцінювання по закінченні курсу, яке дозволяє визначити рівень досягнень студента, що підсумовує певний етап навчання.

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Частка у загальній оцінці	Дата складання
1.	Оцінка виконаної роботи за темою **2.** Агрофізичні властивості грунту	20 балів / 20%	2 день практики
2.	Оцінка виконаної роботи за темою **3.** Вивчення стану забур'яненості посівів та складання карти забур'яненості	20 балів / 20%	3 день практики
3.	Оцінка виконаної роботи за темою **4.** Розробка системи хімічних заходів боротьби з бур'янами.	20 балів / 20%	4 день практики
4.	Оцінка виконаної роботи за темою **5.** Система обробітку грунту на полях сівозміни та агрономічна оцінка якості його проведення.	20 балів / 20%	5 день практики
5.	Захист звіту з практики (різновид – текстова рукописна чи надрукована роботи у поєднанні з розгорнутою відповіддю на додаткові запитання)	20 балів / 20%	5 день практики, захист практики

Форми проведення іспиту: письмова, усна (різновид – тестова та відповідь на індивідуальне завдання). Вибір форми іспиту пропонується викладачем навчальної дисципліни, схвалюється кафедрою та підтримується методично-кординаційною радою ЗВО, факультету, про що і зазначається у програмі навчальної дисципліни.

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання.	*<2 балів*	*2-3 балів*	*4-5 балів*	*6-11 балів*

(**Модуль 1.Наукові основи землеробства;** Теми 1-2).	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання. (**Модуль 2.Бур'яни і боротьба з ними;** Теми 3-5).	*<3 балів*	*4-5 балів*	*6-7 балів*	*8-14 балів*
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми, продемонстровано здатність до критичної оцінки різних джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знаньу професійній діяльності
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (**Модуль 3. Сівозміни;** Теми 6-9)	*<4 балів*	*4-7 балів*	*8-9 балів*	*10-16 балів*
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми,
Тест множинного вибору та індивідуальне завдання (**Модуль 4. Обробіток ґрунту;** Теми 10-15)	*<5 балів*	*5-9 балів*	*10-12 балів*	*13-29 балів*
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті не повністю, відсутній аналіз вивченого матеріалу	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, чітко інтерпретовано отримані результати, зроблені пропозиції щодо поліпшення та удосконалення конкретних питань, сформована своя думка та своє бачення певної проблеми,
Письмовий екзамен (різновид – тестовий у поєднанні з розгорнуто	*<9 балів*	*9-11 балів*	*11-13 балів*	*13-30 балів*
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі питання розкриті неповністю,	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано вільне	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано високу обізнаність у закріпленій за здобувачем темі, здатність до критичної оцінки різних

ю відповіддю на індивідуаль не завдання)		студент володіє матеріалом не повною мірою	володіння матеріалом	джерел інформації, вдумливість, зроблені висновки щодо використання отриманих знань у професійній діяльності

5.2. Формативне оцінювання

Формативне оцінювання (assessment) є джерелом інформації про успішність засвоєння результатів навчання як для викладачів, так і для самих здобувачів. Формативне оцінювання, як правило, проводиться в ході вивчення ОК. Результати виконання здобувачами оціночних завдань допомагають викладачу при прийнятті рішень щодо характеру подальшого навчання.

№	**Елементи формативного оцінювання**	**Дата**
1.	Невеликі тести (до 5 хв.)	Тижнево, упродовж практики
2.	Співпраця здобувачів у групі та здатність працювати зосереджено	Тижнево, упродовж практики
3.	Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань	Тижнево, упродовж практики
4.	Індивідуальні бесіди про результати виконаних завдань	Тижнево, упродовж практики
5.	Захист практичних робіт	Тижнево, упродовж практики
6.	Аналіз фахових текстів чи даних	Тижнево, упродовж практики
7.	Обговорення обраних шляхів розв’язання проблеми	Тижнево, упродовж практики
8.	Оволодіння навичками та уміннями при спостереженні	Тижнево, упродовж практики
9.	Спостереження за здобувачами у процесі виконання завдань	Тижнево, упродовж практики

5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі під час вивчення ОК

Поточне оцінювання та самостійна робота				Разом за теми	Підсумкове оцінювання	Сума
Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5			
20	20	20	20	80	20	100

Розподіл балів системи ЄКТС за результатами навчання і семестрової (підсумкової) атестації у формі екзамену:

до 40 балів – за результатами модульного контролю упродовж семестру;

до 15 балів – за результатами проміжної атестації;

до 15 балів – за виконання самостійної роботи;

до 30 балів – за результатами семестрової (підсумкової) атестації.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	**A**	відмінно	зараховано
82-89	**B**	добре	
75-81	**C**		
69-74	**D**	задовільно	
60-68	**E**		
35-59	**FX**	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	**F**	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

6.1.1. Підручники, посібники

1. Землеробство: Підручник / За ред. І.Д. Примака. К., 2020. 578 с.
2. Сівозміни: Підручник / За ред. І.Д. Примака. К., 2019. 365 с.
3. Механічний обробіток грунту: історія, теорія, практика / За ред. І.Д. Примака. К., 2019. – 428 с.
4. Землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. – Вища освіта, 2013. 336 с.
5. Землеробство: Підручник. 2-ге вид. перероб. Та доп. / За ред. В.П. Гудзя. К.: Центр учбової літератури, 2010. 464с.
6. Гудзь В.П., Лісовал А.П.. Андрієнко В.О., Рибак М.Ф. Землеробство з основами грунтознавства і агрохімії : Підручник / За ред. В.П. Гудзя. К.: Центр учбової літератури, 2007. 408 с.
7. Загальне землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. Вища освіта, 2004. 336 с.

6.1.2. Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки по проведенню учбової практики із загального землеробства для студентів 3 курсу денної та заочної форми навчання. ОС Бакалавр, спеціальність 201 «Агрономія». Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 23 с.

2. Міщенко Ю. Г. Землеробство. Курс лекцій. Для студентів 3 курсу денної форми навчання. ОС Бакалавр, спеціальність 201 – «Агрономія». Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022. 129 с.

3. Міщенко Ю. Г. Агрофізичні властивості грунту. Методичні вказівки по виконанню лабораторно-практичних занять та самостійної роботи з землеробства для студентів агрономічних спеціальностей, Суми: Сумський національний аграрний університет, 2022, 25 с.

4. Міщенко Ю.Г., Масик І.М. Бур'яни та заходи боротьби з ними. Методичні вказівки по виконанню лабораторно-практичних занять з землеробства для студентів 3 курсу денної та заочної форми навчання. ОС Бакалавр, спеціальність 201 «Агрономія». Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 34 с.

5. Міщенко Ю. Г. Сівозміни. Методичні вказівки по виконанню лабораторно-практичних занять та самостійної роботи з землеробства для студентів 3 курсу денної та заочної форми

навчання. ОС Бакалавр, спеціальність 201 «Агрономія». Суми: Сумський національний аграрний університет, 2023. 27 с.
6. Міщенко Ю. Г., Масик І.М., Давиденко Г.А. Обробіток ґрунту. Методичні вказівки по виконанню лабораторно-практичних занять з землеробства для студентів за спеціальністю 201 Агрономія. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2024. 31 с.
7. Міщенко Ю. Г., Масик І.М., Давиденко Г.А. Методичні вказівки по виконанню курсової роботи з землеробства на тему: «Проектування та освоєння сівозмін і розробка системи обробітку ґрунту» для студентів за спеціальністю 201 „Агрономія" денної та заочної форми навчання. Суми: Сумський національний аграрний університет, 2024. 30 с.

6.1.3. Електронні ресурси

1. Мінімальний обробіток ґрунту. FiBL, Швейцарія, 2016 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/Booklets/Zemlja_A4.pdf
2. Мінімальний обробіток ґрунту FiBL. 2015. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/Hansueli_Dieraue_Mini_tillage_190302015.pdf
3. Пружинна борона Штрігель . [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=4sjcURjVNE8
4. Досвід вирощування сумішей культур у Швейцарії (з 2009 до 2014). FiBL, Швейцарія, 2016 [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://ukraine.fibl.org/fileadmin/documents-ukraine/Hansueli_Dierauer_Mixed_crops_in_Switzerland_19032015.pdf
5. Механічний боротьба з бур'янами у виробництві овочів. Відео. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=TJWQwfzmAlY
6. Культиватор Schmotzer с видеоконтролем. Відео. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=wjjSxy_g90g
7. Готуємо грунт до сівби культиватором Treffler. Відео. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.youtube.com/watch?v=ZGtmB_ez1R0
8. Електронна енциклопедія сільського господарства.Режим доступу:http: www2.agroscience.com.ua
9. Система захисту рослин від бур'янів, шкідників та хвороб. Режим доступу: http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/246/16.pdf
10. Біологічний метод. Режим доступу: http://www.referatcentral.org.ua/geography_economic_load.php?id=405
11. Ентомофіги-хижаки несправжніх щитівок півдня лівобережної України.Режим доступу: http://web.znu.edu.ua/herald/issues/2009/biologia-2009-1/048-57.pdf
12. GrowHow. Органічне землеробство краще традиційного? Режим доступу: https://www.growhow.in.ua/organichne-zemlerobstvo-krashhe-tradytsijnogo/
13. Бібліотечно-інформаційний ресурс СНАУ (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях, тощо).Режим доступу: https://library.snau.edu.ua/.
14. Інституційний репозиторій СНАУ (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, навчальні об'єкти, наукові звіти, тощо). Режим доступу: http://repo.snau.edu.ua/.
15. Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського.Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/ (Київ, проспект Голосіївський, 3, +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек.
16. Система захисту рослин від бур'янів, шкідників та хвороб. Режим доступу:http://lib.chdu.edu.ua/pdf/posibnuku/246/16.pdf.
17. Аграрний сектор України. Режим доступу: http://agroua.net/

6.2. Додаткові джерела

1. Практикум із землеробства / За ред. М.С. Кравченка. К.: "Мета", 2003. 318 с.

2. Тлумачний словник із загального землеробства / За ред В.П. Гудзя К.: Аграрна наука, 2004. – 224 с.
3. Міщенко Ю.Г. Контроль забур'яненості ґрунту та посівів буряків цукрових післяжнивним сидератом за різних обробітків / Ю. Г. Міщенко, І.М. Масик // UkrainianJournalofEcology. 2017. Том 7, №4. С. 517–524.
4. Харченко О.В. Агроекономічне та екологічне обгрунтування сівозміни: монографія / О.В. Харченко, Ю.Г. Міщенко, І.М. Масик [та ін.]. 2015. 69 с.
5. Міщенко Ю.Г. Вплив післяжнивної сидерації на забур'яненість буряків цукрових / Ю.Г. Мищенко, Е.А. Захарченко // Вісник СНАУ Серія «Агрономія та біологія». Суми, 2019. С.41-49.
6. Міщенко Ю.Г. Контроль забур'яненості ґрунту та посівів буряків цукрових післяжнивним сидератом за різних обробітків / Ю. Г. Міщенко, І.М. Масик // Ukrainian Journal of Ecology. 2017. Том 7, №4. С. 517–524
7. Міщенко Ю.Г. Ефективність застосування післяжнивних сидератів для удобрення буряків цукрових та картоплі. Вісник СНАУ. Серія : Агрономія та біологія. 2018. Вип. 9. С. 39-45.
8. Mishchenko Y.G. Herbological monitoring of efficiency of tillage practice and green manure in potato agrocenosis / Y.G. Mishchenko, E.A. Zakharchenko // UkrainianJournalofEcology, 2019, 9(1) P. 210-219
9. Міщенко Ю. Г., Захарченко Е. А., Масик І. М. Вплив післяжнивного сидерату редьки олійної та обробітку на поживний режим чорнозему типового за вирощування просапних культур. Вісник СНАУ науковий журнал. - Сер. «Агрономія і біологія». Суми : СНАУ, 2020. Вип. 3 (41). С. 8-22. doi.org/10.32845/agrobio.2020.3.2
10. Mishchenko, Y., Kovalenko, I., Butenko, A., Danko, Y., Trotsenko, V., Masyk, I., Zakharchenko, E., Hotvianska, A., Kyrsanova, G., and Datsko, O. (2022). Post-Harvest Siderates and Soil Hardness. Ecological Engineering & Environmental Technology, 23(3), pp.54-63. https://doi.org/10.12912/27197050/147148
11. Mishchenko, Yurii, Ihor Kovalenko, Andrii Butenko, Yuriy Danko, Volodymyr Trotsenko, Ihor Masyk, Mykola Radchenko, Zoya Hlupak, and Andrii Stavytskyi. "Microbiological Activity of Soil Under the Influence of Post–Harvest Siderates". Journal of Ecological Engineering 23 no. 4 (2022): 122-127. doi:10.12911/22998993/146612.
12. Міщенко Ю. Г., Масик І. М., Давиденко Г. А., Литвиненко А. В., Риженко А. Т., Сєвідов О. А. Контроль за бур'янами при вирощуванні кукурудзи. Вісник Сумського НАУ. Серія Агрономія і біологія, 3(53), 2023. С. 43-51.

6.3. Програмне забезпечення

1. Excel.
2. Текстовий редактор Word.
3. MicrosoftOfficePowerPoint.
4. Електронна база даних з програмою «Agrobase».Веб-версія: https://agrobaseapp.com/
5. Програма Greenval. Веб-версія:https://greenval.org/about

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)

Практика з землеробства

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	**Так**	**Ні**	**Коментар**
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)			
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення			

Член проєктної групи ОПАгрономія_____ _____

(підпис) (ПІП)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	**Так**	**Ні**	**Коментар**
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК			
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх			
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)			
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми			
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання			
Освітнійкомпонентпередбачаєнавчаннячерез дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти			
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету			
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом			
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента			
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)			
Література є актуальною			
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти			

Рецензент (викладачкафедри_____)_____ _____

(підпис) (ПІП)